

Beste cliënt, beste relatie,

Met onze nieuwsbrieven wensen wij U op de hoogte te brengen van de ontwikkelingen in verschillende rechtstakken. Onze nieuwsbrief wordt halfjaarlijks uitgegeven. Extra edities zijn mogelijk. Hebt U vragen, commentaar of suggesties, aarzel niet ons te contacteren. U vindt onderaan deze nieuwsbrief onze coördinaten. E-mails mogen worden gericht aan info@belexa.be.

Stefaan Beele, Frédéric Busschaert en Benoit Beele
Advocaat-vennoten

Nieuwe wet marktpraktijken en consumentenbescherming

Per 12 mei 2010 is de nieuwe wet dd. 6 april 2010 betreffende Marktpraktijken en Consumentenbescherming (*hierna verder geciteerd als 'WMPC'*) in werking getreden.

Deze wet vervangt de oude Handelspraktijkenwet van 14 juli 1991 (*hierna verder geciteerd als 'WHPC'*), nu deze laatste wet op bepaalde vlakken als verouderd werd ervaren, en niet langer aangepast aan de hedendaagse praktijken, opvattingen en consumptiepatronen. Mede onder invloed van het arrest van het Hof van Justitie dd. 23 april 2009 inzake koppelverkoop¹ kwam de beslissing tot globale herziening van de handelspraktijkenreglementering in een stroomversnelling terecht.

De belangrijkste wijzigingen en/of nieuwigheden worden hierna voor U toegelicht.

1. Toepassingsgebied - definities

Net zoals de WHPC is de nieuwe WMPC niet van toepassing op beoefenaars van een vrij beroep, tandartsen en kinesisten (*artikel 3§2 WMPC*).

Het begrip 'verkoper' uit de WHPC werd vervangen door het begrip 'onderneming' (*artikel 2 WMPC*), dat een veel ruimere lading dekt: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die op duurzame wijze een economisch doel nastreeft, wordt als onderneming beschouwd. Eenmalige handelingen volstaan dus niet om een persoon als 'onderneming' te kwalificeren.

Het begrip 'consument' wordt door de nieuwe WMPC uitsluitend voorbehouden voor natuurlijke personen. Het begrip 'product' omvat op heden niet langer enkel lichamelijke roerende goederen, maar eveneens

onroerende goederen, diensten, rechten en verplichtingen.

2. Benaming, samenstelling en etikettering van goederen en diensten

De bij wet verplichte vermeldingen op het etiket, de gebruiksaanwijzingen en de garantiebewijzen moeten niet langer minstens zijn gesteld in de taal of de talen van het taalgebied waar de goederen of diensten op de markt worden gebracht. Volgens de nieuwe WMPC volstaat het dat ze zijn opgesteld in een voor de gemiddelde consument begrijpelijke taal (*artikel 10 WMPC*). Deze versoepeling heeft tot voordeel dat een onderneming haar informatie bijvoorbeeld ook via pictogrammen ed. kan meedelen.

3. Aankondiging van prijsvermindering

De reglementering in verband met de aankondiging van prijsverminderingen wordt in de WMPC versoepeld, nu het niet langer nodig is dat het goed of de dienst gedurende een doorlopende maand voor de toepassing van de nieuwe prijs, tegen dezelfde hogere prijs moet zijn verkocht. Voortaan volstaat het dat de verminderde prijs lager is dan de laagste prijs die werd toegepast in de maand voor de eerste dag waarvoor de verminderde prijs wordt aangekondigd (*artikel 20 WMPC*).

De aankondiging van de prijsvermindering kan daarenboven op gelijk welke wijze gebeuren, zolang de aankondiging op zich niet misleidend is.

Bij vermelding van de nieuwe prijs moet de aankondiging ook de referentieprijzen vermelden, of moet informatie worden gegeven die het de gemiddelde consument mogelijk maakt die referentieprijzen onmiddellijk en gemakkelijk te berekenen (*artikel 20 WMPC*). Behalve bij uitverkoop mag de prijsvermindering slechts worden aangekondigd voor een periode van ten hoogste één maand (*artikel 21 WMPC*).

¹ Zie hieromtrent onze nieuwsbrief "Europees Hof van Justitie doet algemeen verbod op koppelverkoop sneuvelen"

4. Solden en sperperiode

De nieuwe WMPC heeft de reglementering inzake opruimingen of solden grondig gewijzigd.

Vooreerst is de opruimingsverkoop niet langer seizoensgebonden, en komen alle producten zodoende in aanmerking om als solden te worden verkocht. Verder dient de soldenverkoop niet langer noodzakelijk te gebeuren in de lokalen waar de goederen gewoonlijk te koop werden aangeboden. Solden en/of opruimingen worden dus ook mogelijk op andere locaties of via alternatieve kanalen (zoals internetverkoop). Tot slot mag de onderneming ook goederen als solden verkopen die zij niet gedurende zes weken voor de soldenperiode te koop aangeboden heeft. Voorraden die zich in die periode in haar magazijnen bevonden, kan zij bijgevolg ook als solden verkopen.

De sperperiode geldt enkel nog in de sectoren van kleding, schoenen en lederwaren en is drie weken korter dan in de oude WHPC, nu deze voortaan aanvangt op 6 december en 6 juni in plaats van 15 november en 15 mei. De soldenperiodes zelf lopen van 3 januari tot 31 januari en van 1 juli tot 31 juli. Wanneer 3 januari of 1 juli op een zondag valt, begint de soldenperiode een dag eerder (*artikel 27 WMPC*). Zodoende heeft de handelaar een veel grotere periode om kortingen te geven, waardoor hij sneller kan ingrijpen bij een slecht seizoen. Het verbod om tijdens de sperperiode reclame te maken voor de komende soldenperiode wordt overigens in de nieuwe WMPC geschrapt.

5. Titels die recht geven op terugbetaling of prijsvermindering

De WMPC vereenvoudigt de voorwaarden waaronder waardebonnen mogen worden uitgegeven. Het gaat zowel om bonnen die recht geven op een onmiddellijke korting aan de kassa, als bonnen die de consument moet opsturen om gehele of gedeeltelijke terugbetaling te bekomen van de prijs van het product dat hij al gekocht heeft. Voor wat betreft de eerste categorie wordt de verplichte registratie van de uitgever bij de FOD Economie geschrapt.

Voor beide soorten bonnen kunnen bij koninklijk besluit financiële garanties worden opgelegd aan de uitgevers ervan, opdat zij hun verplichtingen zouden kunnen nakomen (*artikel 36 WMPC*). Voor het overige dienen de bonnen een aantal verplichte vermeldingen te bevatten (*artikel 33 WMPC*).

6. Verplicht opt-in systeem bij internetverkoop

Het is een onderneming verboden bij het sluiten van een overeenkomst op het Internet gebruik te maken van de mogelijkheid van default-opties die de consument moet afwijzen om elke betaling voor één of meer bijkomende producten te vermijden (*artikel 44 WMPC*). Zo wordt het voortaan onmogelijk dat een consument door onachtzaamheid ongewild bepaalde producten bestelt die hij eigenlijk niet wenst. Door het

opt-in systeem moet de consument immers uitdrukkelijk aanvinken wat hij wenst te kopen, en dus niet afvinken wat hij niet wenst te kopen.

7. Verkopen op afstand

De nieuwe WMPC schaft het verbod af om bij een verkoop op afstand betaling te vragen voor de afloop van de bedenkttermijn. Deze regel bestaat immers niet in de buurlanden en is daarom een grote belemmering voor de concurrentie van de Belgische internethandel.

Op heden mag de onderneming dus een voorschot of zelfs volledige betaling vragen voor de afloop van de bedenkttermijn. Deze bedenkttermijn voor de consument wordt evenwel gevoelig uitgebreid tot 14 kalenderdagen (*artikel 47 WMPC*), daar waar onder de oude WHPC een bedenkttermijn van 7 werkdagen gold.

Indien de onderneming de overeenkomst niet tijdig (weze het uiterlijk binnen de 30 dagen, tenzij partijen anders zijn overeengekomen) uitvoert, heeft de consument het recht deze overeenkomst zonder gerechtelijke tussenkomst en met eenvoudige kennisgeving aan de onderneming te ontbinden, onverminderd het recht op schadevergoeding voor de consument indien daar aanleiding toe bestaat (*artikel 48 WMPC*). Geen enkele vergoeding en geen onkosten kunnen van de consument worden geëist uit hoofde van deze ontbinding. Bovendien moet de consument binnen 30 dagen de bedragen terugbetaald krijgen die hij desgevallend als betaling heeft gestort.

8. Gezamenlijk aanbod of koppelverkoop

Onder de oude WHPC bestond er een principeel verbod op koppelverkoop met daarbij bepaald een aantal uitzonderingen. Dit verbod werd door het Europese Hof van Justitie in een arrest dd. 23 april 2009 evenwel strijdig geacht met de Europese Richtlijn 2005/29/EG betreffende de oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt. De Belgische regelgeving inzake koppelverkoop bleek te streng en tegenstrijdig, terwijl de rechtspraak bovendien versnipperd geraakte.

Onder de nieuwe WMPC is koppelverkoop dan ook principeel toegelaten, zolang het geen oneerlijke handelspraktijk uitmaakt (*artikel 71 WMPC*). Deze toetsing dient a posteriori door de rechter te gebeuren. Het verbod op koppelverkoop bij financiële diensten werd wel behouden, mits een aantal uitzonderingen (*artikel 72 WMPC*).

9. Onrechtmatige bedingen

De nieuwe WMPC voert in vergelijking met de WHPC een bijkomende vereiste in voor de toetsing van het onrechtmatig karakter van een beding, namelijk dat rekening gehouden wordt met het vereiste van duidelijkheid en begrijpelijkheid van het beding (*artikel 73 WMPC*).

Reeds onder de oude WHPC was de waslijst aan onrechtmatige bedingen uitermate belangrijk voor de

consument. Deze lijst wordt onder de nieuwe WMPC overgenomen en verder uitgebreid (*artikel 74 WMPC*), waarbij de meest in het oog springende verboden bedingen zijn:

- omtrent de mogelijkheid om de prijs eenzijdig te verhogen en de voorwaarden ten nadele van de consument eenzijdig te wijzigen: bij contracten van bepaalde duur zijn dergelijke wijzigingen louter afhankelijk van de wil van de onderneming niet mogelijk, bij contracten van onbepaalde duur is zulks wel toegelaten, voor zover de onderneming de consument vooraf in kennis stelt van de nieuwe prijs of de nieuwe voorwaarden en de consument de mogelijkheid wordt geboden de overeenkomst zonder kosten of schadevergoeding te beëindigen vooraleer de nieuwe prijs/voorwaarden van kracht worden;
- elk beding dat de bewijsmiddelen waarop de consument een beroep kan doen op ongeoorloofde wijze beperkt of hem een bewijslast oplegt die normaliter op een andere partij bij de overeenkomst rust, is verboden.

10. Verkoop met verlies

Het is elke onderneming verboden goederen met verlies te koop aan te bieden of te verkopen. Om te beoordelen of er een verkoop met verlies is, dient men te kijken naar de prijs die de onderneming voor het goed verschuldigd is of betaald heeft, of die zij zou moeten betalen bij herbevoorrading. Nieuw ten opzichte van de oude WHPC is dan ook dat de verkoop met uiterst beperkte winstmarge uit het verbod verdwenen is, en dus niet langer gelijkgesteld wordt met de verkoop met verlies. Voormelde komt de rechtszekerheid alvast ten goede.

De nieuwe WMPC voorziet verder in een aantal uitzonderingen waarbij het verbod niet geldt (*artikel 102 WMPC*):

- voor goederen die uitverkocht worden of in het kader van een opruiming verkocht worden;
- voor goederen die niet langer bewaard kunnen worden;

- voor goederen die de onderneming, ten gevolge van externe omstandigheden, redelijkerwijze niet meer kan verkopen tegen een prijs gelijk aan of hoger dan de aankoopprijs ervan;
- voor goederen waarvan de verkoopprijs, om dwingende redenen van mededinging, wordt afgestemd op de prijs die door de concurrentie voor hetzelfde of een concurrerend goed gevraagd wordt.

Dit verbod geldt evenmin voor de verkoop van diensten.

11. Vordering tot staken

Net zoals onder de oude WHPC kan een vordering tot staken worden ingesteld en behandeld conform de procedure zoals in kortgeding. De mogelijkheid om een vordering tot staking bij verzoekschrift in te stellen wordt afgeschaft (*artikel 118 WMPC*).

De nieuwe WMPC voert bijkomend volgende nieuwigheden in:

- de voorzitter van de rechtbank van koophandel kan aan de overtreder een termijn toestaan om aan de inbreuk een einde te maken, wanneer de aard van de inbreuk dit nodig maakt. Hij kan de opheffing van het stakingsbevel toestaan wanneer een einde werd gemaakt aan de inbreuk (*artikel 112 WMPC*);
- ook wordt een door de Voorzitter bevolen publicatiemaatregel voortaan gekoppeld aan een bedrag dat wordt verbeurd in geval de publicatiemaatregel bij voorraad werd uitgevoerd maar hervormd wordt in hoger beroep (*artikel 116 WMPC*).
- in elk geval kan de vordering tot staking niet meer worden ingeleid 1 jaar nadat de feiten een einde hebben genomen (*artikel 117 WMPC*).

Voor bijkomende informatie of een meer diepgaande analyse van voornoemde wetgeving toegepast op uw concrete situatie kunt U vrijblijvend terecht bij Benoit Beele (benoit.beele@belexa.be) of Sofie Spriet (sofie.spriet@belexa.be).

BELEXA ADVOCATEN

Pres. Kennedypark 26A, 8500 Kortrijk | Tel. 056-25 86 86 | Fax 056-22 03 00 | info@belexa.be | <http://www.belexa.be>

Belexa advocaten werd sinds 2006 ieder jaar genomineerd als « beste regionaal advocatenkantoor », door de Belgian Legal Awards (<http://www.droitbelge.be/legal-awards/>).

Belexa advocaten is een sterk uitgebouwd full service kantoor met een zeer compleet juridisch dienstenpakket. Onze activiteiten zijn gegroeid vanuit een stevige lokale aanwezigheid en spreiden zich inmiddels uit tot ver buiten de provinciale grenzen. Daarnaast zijn we ook lid van Jurint, een internationaal samenwerkingsverband van advocaten. Door het aantal medewerkers en hun gevarieerd en verscheiden kennisgebied hebben we ons weten te specialiseren in diverse rechtstakken: ondernemingsrecht, verzekeringsrecht, contractenrecht, arbeidsrecht en strafrecht. Alle medewerkers bouwen aldus door onderlinge samenwerking aan een ideale dienstverlening voor de cliënt. Naast het begeleiden van gerechtelijke procedures staan we ook open voor een breed scala aan andere diensten die voor de cliënt van waarde kunnen zijn, zoals het opstellen van overeenkomsten, bijstand bij onderhandelingen, adviesverlening, lichamelijke en materiële schadebegroting, erkende bemiddeling, in der minne regelen van geschillen.

Deze nieuwsbrief beoogt U algemene informatie te bezorgen, die niet noodzakelijk allesomvattend is. Zij houdt geen juridische analyse in en kan bijgevolg niet als advies worden beschouwd. Deze nieuwsbrief mag gekopieerd en verspreid worden. Wenst u zich in te schrijven op onze nieuwsbrief of wenst u deze nieuwsbrief niet langer te ontvangen, klik dan hier: <mailto:info@belexa.be>